

Medgyesi Konstantin
SZTE Juhász Gyula Pedagógusképző Kar

A zentai palack és 1956 drámája

1962. május 25-én, több mint öt és fél évvel a magyar forradalom leverése után egy helyi diák különös üvegpalackot talált a Tiszában, a jugoszláv területen lévő Zentánál. A 12 éves gyerek kihalásztá az üveget, amelyben néhány soros üzenetet talált: „1956. XI. 15. Magyarok! Segítség! Az oroszok nemsokára ki fognak végezni és társaimat is, mert Magyarok vagyunk. Itt a Tisza Partján. Harcolunk a szabad Magyarországéért! HAZÁÉRT! Míg elmentek megírtam ezt. Vizesüvegembe tettem. Kifogyott a töltőtollam. Segítség! Véremmel írok! Csongrádtól 3 km északra a füzesben Magyarok! Szabadítsatok ki!”

Nem ismert, ki írhatta, kik írhatták ezeket a sorokat, de valószínűsíthető, hogy menekülő 56-os forradalmárok fogalmazták meg ekképpen segítségkérő gondolataikat. Nem tudunk a szerző, szerzők további sorsáról, életéről.

Az 1956. november 15-én készített feljegyzést a menekülő forradalmárok a Tisza folyó partján, valahol Csongrád megye területén üvegpalackba tették, így sodródott le a Tiszán egészen Zentáig. Öt és fél éven keresztül lehetett a folyóban a palack.

Tudjuk, hogy a fővárosi fegyveresek, szabadságharcosok, a pesti srácok közül is többen a november 15-öt megelőző napokban a szegedi régióban kísérelték meg az ország elhagyását Jugoszlávia felé. Arról vannak forrásokkal alátámasztott adatok, hogy a menekülő forradalmárokkal szemben a határátlépés megakadályozására a formálódó kádári hatalom kiszolgálói november közepétől fegyvert használtak.

A konferencia-előadás e drámai témát igyekszik körbejárni. Mindennek részeként ismertetünk egy oral history-interjút is, amely az 1956-os menekültek végtelenül kiszolgáltatott helyzetébe enged betekintést.